

ความร่วมมือจากนายจ้าง
นายจ้างจะช่วยปกป้องเด็กๆให้ปลอดภัยได้อย่างไร

วิถึปฏิบัติที่ดี: ทำงานร่วมกับนายจ้างที่เห็นด้วยกับการทำงานเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ และต้องการที่จะเข้าร่วมในเครือข่ายการป้องกันในฐานะที่เป็น “สายลับ” ที่จะคอยรายงานกิจกรรมที่น่าสงสัย ใช้นายจ้างเป็นผู้โน้มน้าวจิตใจให้แรงงานเปลี่ยนทัศนคติและพฤติกรรม โดยการทำให้ลูกจ้างและลูกค้าตระหนักถึงปัญหาการค้ามนุษย์และผลเสียที่ตามมา

ศูนย์ประสานงานเพื่อคุ้มครองสิทธิเด็กและผู้หญิง เชียงใหม่ และโครงการสร้างพันธมิตร

ความท้าทายในเบื้องต้น: ในปี 2003 ทางกรมในจังหวัดภาคเหนือเก้าจังหวัด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์จำนวนมาก ได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจเพื่อทำงานร่วมกันในการแก้ไขประเด็นปัญหา บันทึกความเข้าใจนี้กำหนดให้แต่ละจังหวัดตั้งหน่วยงานของรัฐฯ ขึ้นเพื่อรับผิดชอบงานด้านการป้องกันการค้ามนุษย์

เมื่อศูนย์ประสานงานเพื่อคุ้มครองสิทธิของเด็กและผู้หญิงเปิดทำงานในปี 2004 ในบรรดาแผนต่างๆที่มี ทางศูนย์ฯได้กำหนดแผนที่จะดำเนินการกับเจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการที่ฝ่าฝืนกฎหมายแรงงานโดยการเข้าไปมีส่วนพัวพันกับการค้ามนุษย์ด้วย แต่ในเวลาเดียวกันนั้นทางศูนย์ก็พบว่าสามารถให้ความสนับสนุนต่อนายจ้างและผู้ประกอบการที่ดีได้ด้วยในฐานะที่เป็นพันธมิตรเพื่อร่วมกันต่อสู้กับปัญหานี้

มนัสพร ภมรบุตร เจ้าหน้าที่พัฒนาสังคม เชียงใหม่บอกว่า “เราเคยคิดว่านายจ้างเป็นตัวปัญหา แต่เมื่อไปคุยกับเขาแล้วเราก็พบว่าเขาก็มีความคิดเรื่องการต่อสู้กับการค้ามนุษย์เหมือนกับเรา”

ผลตอบรับ : ด้วยความสนับสนุนจากองค์การแรงงานระหว่างประเทศและโครงการอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้าเด็กและหญิง (ILO/TICW) ทางศูนย์ประสานงานได้ขอความร่วมมือจากสำนักงานคุ้มครองแรงงานและสวัสดิการสังคมเพื่อคัดเลือกเจ้าของธุรกิจ/นายจ้าง “ที่ดี” คือคนที่เป็นที่รู้จักว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน เป็นผู้ที่ได้จดทะเบียนอย่างถูกต้อง และให้การฝึกอบรมกับลูกจ้างอย่างสม่ำเสมอในเรื่องกฎหมายแรงงานและสวัสดิการแรงงาน

จากนั้นจึงคัดเลือกเจ้าของธุรกิจ/นายจ้างซึ่งจะมาช่วยพัฒนาสื่อที่เหมาะสมในการรณรงค์และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์และการที่การค้ามนุษย์เป็นการกระทำซึ่งขัดต่อสิทธิมนุษยชน ในหมูนายจ้างด้วยกัน ด้วยการทำเช่นนี้ ทางศูนย์มุ่งหวังว่าจะสามารถสร้างสื่อที่มีความเกี่ยวข้องและสามารถตอบสนองต่อเรื่องการค้ามนุษย์ได้ตรงประเด็นกว่า เป็นสื่อที่ “พูดภาษาเดียวกัน” กับเจ้าของกิจการ/นายจ้างและลูกจ้างที่เป็นเป้าหมายของการรณรงค์นี้ หลังจากที่ได้สร้างสัมพันธ์ในการทำงานแล้ว เจ้าหน้าที่ศูนย์ประสานงานจึงได้ขอให้นายจ้างช่วยเก็บข้อมูลเรื่องความต้องการกำลังแรงงาน สภาพความเป็นอยู่และสภาพการทำงาน (หากมี) ภายในที่ทำงาน ชาติพันธุ์และสถานะทางสังคม/เศรษฐกิจ และข้อมูลด้านสุขภาพของลูกจ้างให้ แล้วจึงนำจึงนำข้อมูลเหล่านี้บรรจุไว้ในฐานข้อมูลการค้ามนุษย์

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับนายจ้าง (ทั้งผู้ที่ถูกมองว่า “ดี” และผู้ที่ถูกมองว่า “คลุมเครือ”) ทางศูนย์ประสานงานจึงได้จัดให้มีการสัมมนาหนึ่งวันสำหรับเจ้าของธุรกิจ/นายจ้าง ในเรื่องประเด็นการค้ามนุษย์และการหาประโยชน์ กฎหมายแรงงาน สิทธิมนุษยชน สิทธิเด็ก และแม้แต่เรื่อง HIV และเอดส์ด้วย

ทางศูนย์ฯได้มอบสิ่งพิมพ์และสื่ออื่นในเรื่องปัญหาการค้ามนุษย์ และความรับผิดชอบของสังคมที่จะต้องช่วยกันหาทางแก้ไขปัญหานี้ ให้กับผู้เข้าสัมมนา สื่อที่มอบให้มีทั้งโปสเตอร์ รูปโลก และแผ่นวีซีดีที่นายจ้างจะสามารถนำไปปิดไว้ที่สถานประกอบการและแจกจ่ายให้กับลูกจ้าง

และลูกค้าของตนได้ วัตถุประสงค์สูงสุดคือเพื่อสนับสนุนให้เจ้าของกิจการ/นายจ้างทำงานร่วมกับศูนย์ในการป้องกันและเฝ้าระวังกรณีการค้ำมนุษย์ ซึ่งจะต้องเปลี่ยนความคิดและพฤติกรรมของลูกค้า (และลูกจ้าง) ในเรื่องการหาประโยชน์ทางเพศจากเด็กหรือเรื่องแรงงานบังคับด้วย

มีผู้เข้าร่วมสัมมนา 63 คน ซึ่งส่วนมากบอกว่าจะเข้าร่วมใน “เครือข่ายป้องกัน” ซึ่งเป็นคล้ายๆ กับองค์กรที่ทำหน้าที่ “สายลับ” โดยให้นายจ้างเข้าเป็นสมาชิกคณะทำงานสหสาขาวิชาชีพ (ตำรวจ นักสังคมสงเคราะห์ เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ เจ้าหน้าที่องค์กรพัฒนาเอกชน ฯลฯ) ซึ่งทำหน้าที่ดำเนินการกับกรณีที่มีผู้แจ้งเข้ามา เนื่องจากมีการทุจริตในหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายบางหน่วยและเนื่องจากนายจ้างที่อยู่ในพื้นที่มักทราบว่ามีอะไรเกิดขึ้นในชุมชนนั้น การให้นายจ้างเข้ามาร่วมในเครือข่ายจึงเป็นการป้องกันที่ดีในเชิงปฏิบัติ เมื่อได้รับฟังหรือสังเกตเห็นพฤติกรรมที่น่าสงสัย นายจ้างจะแจ้งเรื่องมายังคณะทำงานสหสาขาวิชาชีพ แล้วคณะทำงานฯจึงประชุมเพื่อหารือว่าจะดำเนินการอย่างไรกับกรณีดังกล่าว

ในตอนท้ายของการสัมมนา ผู้จัดได้ขอให้ผู้เข้าร่วมลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์ที่มีเนื้อหาว่า “เราจะร่วมมือในการป้องกันและเฝ้าระวังการค้ำมนุษย์ในธุรกิจของเรา เราจะเข้าร่วมในเครือข่ายและจะให้และสื่อสารข้อมูลในสื่อและสิ่งพิมพ์ทั้งหมดที่เกี่ยวกับประเด็นการค้ำมนุษย์กับลูกค้าและบุคคลากรของเรา”

ผล:

- ◆ เจ้าของธุรกิจและนายจ้าง 47 รายที่เข้าร่วมการสัมมนาได้ลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์
- ◆ เจตนารมณ์ความร่วมมือที่ได้จากเจ้าของธุรกิจและนายจ้างทำให้เกิดเครือข่ายการป้องกันขึ้นในตัวเมืองเชียงใหม่ (ในอนาคต ศูนย์ฯมีโครงการที่จะขยายพื้นที่การทำงานออกไปยังเขตนอกเมืองด้วย) ซึ่งจะปฏิบัติหน้าที่ในการติดตามสถานการณ์การค้ำมนุษย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นการสนับสนุนให้เจ้าของธุรกิจและนายจ้างรายอื่นๆ (ส่วนใหญ่ขณะนี้คือโรงงานและโรงแรม) เข้าร่วมในโครงการด้วย
- ◆ ศูนย์ประสานงานได้รับแจ้งจากเจ้าของกิจการและนายจ้างเกี่ยวกับกรณีที่สงสัยว่าจะเป็นการค้ำมนุษย์เพิ่มขึ้นจากก่อนที่จะมีโครงการนี้
- ◆ ลูกจ้างและลูกค้ามีความรู้และความตระหนักเพิ่มขึ้นในเรื่องปัญหาการค้ำมนุษย์

ทางศูนย์ประสานงานได้มอบรางวัล (โดยมีการเผยแพร่ทางสื่อด้วย) ให้กับเจ้าของธุรกิจที่มีความจริงจังในการต่อต้านการค้ำมนุษย์ ซึ่งมีสามรายในปัจจุบัน คือโรงแรมโนโวเทล โรงแรมเซ็นทรัล ดวงตะวัน และบริษัท ปรีนเซสฟู้ด จำกัด

เพื่อสนองตอบต่อคำร้องขอที่มีไปยังนายจ้าง ผู้บริหารของโรงแรมโนโวเทลจึงได้ขอให้ศูนย์ประสานงานจัดการสัมมนาหนึ่งวันให้กับพนักงานโรงแรม 30 คน – โดยโรงแรมเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย ทางโรงแรมต้องการให้มีการให้ข้อมูล/หารือโดยเฉพาะในเรื่องการล่วงละเมิดทางเพศ สิทธิเด็ก การค้ำมนุษย์ วิธีให้ความช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ำมนุษย์ วิธีแจ้งทางการเกี่ยวกับกรณีสงสัยหรือกรณีที่เป็นการค้ำมนุษย์ ข้อมูลอ้างอิงและข้อมูลติดต่อกับหน่วยงานที่ทำงานด้านนี้ นโยบายองค์กรของโนโวเทลกำหนดไว้ว่าให้ผู้บริหารโรงแรมแต่ละแห่งพัฒนาความตระหนักของพนักงานในเรื่องปัญหาสังคม ซึ่งรวมถึงการค้ำมนุษย์ด้วย นอกจากนี้ นโยบายของโรงแรมยังได้กำหนดให้พนักงานรายงานกรณีที่น่าสงสัยใดๆที่มีการนำเด็กหญิงหรือหญิงสาวเข้ามาในโรงแรมเพื่อขายบริการทางเพศอีกด้วย

โดยรวมแล้ว นายจ้าง/ผู้ประกอบการในธุรกิจการท่องเที่ยวมีความตระหนักมากขึ้นว่าการมีการคุ้มครองในสถานประกอบการบางแห่งจะส่งผลเสียต่อธุรกิจของทุกคน เพราะจะสร้างปัญหาเกี่ยวกับทางภาษีและทำให้เกิดภาพพจน์ที่ไม่ดีกับนักท่องเที่ยวและประชาชนในพื้นที่ด้วย

การที่รัฐบาลได้มีโครงการร่วมกับนายจ้าง โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการ ได้ทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีขึ้น ทั้งสองฝ่ายได้ตระหนักว่าควรทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความตระหนักเพิ่มขึ้นในเรื่องกฎหมาย การสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม

ความท้าทายที่ดำเนินอยู่ : การเข้าถึงลูกค้ายังเป็นเรื่องยากเพราะนายจ้างหลายรายยังลังเลที่จะเข้าไปคุยกับลูกค้า หรือไปให้ข้อมูลในเรื่องนี้ เนื่องจากเกรงว่าจะมีผลเสียต่อธุรกิจ

บทเรียนที่ได้รับ :

- ◆ ต้องมีกระบวนการที่ต่อเนื่องในการอธิบายและสร้างความตระหนักให้กับนายจ้างและผู้ประกอบการเรื่องปัญหาต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครอง การจ้างงานเด็ก และสิทธิเด็ก
- ◆ เจ้าของธุรกิจบางรายไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้เนื่องจากมีปัญหาด้านเวลา มีอีกหลายคนที่ยากเข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการค้ามนุษย์ จึงจำเป็นต้องมีกระบวนการที่ต่อเนื่องในการทำงานร่วมกับนายจ้างต่อไป
- ◆ นอกจากนี้ ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาและเสริมสร้างเครือข่ายนายจ้างเพื่อต่อต้านการค้ามนุษย์ต่อไปด้วย
- ◆ การให้คำชมเชยและประกาศให้สาธารณชนรับทราบเมื่อนายจ้าง/ผู้ประกอบการได้มีส่วนร่วม หรือแสดงความใส่ใจในการต่อต้านการค้ามนุษย์ทำให้เกิดการทำงานร่วมกันเป็นพันธมิตรที่ดีได้ การมอบรางวัลให้เจ้าของธุรกิจและนายจ้างจะสร้างแรงบันดาลใจให้เกิดความร่วมมือในอนาคต และทำให้งานต่อต้านการค้ามนุษย์พัฒนาได้

ข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ

คุณ กุสุมาลย์ ราชวงศ์

องค์การแรงงานระหว่างประเทศ

โครงการอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขงเพื่อต่อต้านการค้าเด็กและหญิง

ศูนย์ปราบปรามและป้องกันการค้ามนุษย์

ศาลากลางเก่า อำเภอเมือง

เชียงใหม่ 57000

โทรศัพท์/แฟกซ์: 053 600 053

อีเมลล์: ticwcr@csloxinfo.com

International Programme on the Elimination of Child Labour (IPEC)